

Kerkenbeleidsplan Bredene

2026 - 2031

"Van maatregelen die geen rekening houden met de pastorale situatie en noden, mag geen sprake zijn. Maar ook een houding die geen rekening houdt met wat de overheid ons vraagt, kan de kerk zich niet permitteren"

mgr. J. De Kesel

Het document dat voor u ligt, bundelt de resultaten van het project 'Kerkenbeleidsplan Bredene', zoals onderzocht door de gemeente Bredene en het centraal kerkbestuur. Het beleidsplan is gebaseerd op zowel het pastoraal plan van de pastorale eenheid Galilea en het centraal kerkbestuur, als de beleidsmatige insteken van het gemeentebestuur. De tekst kwam tot stand in overleg met de verschillende kerkbestuurders, tal van gemeentediensten en schepenen, en is daardoor een organisatiebreed gedragen document.

Dit beleidsplan werd opgesteld volgens de minimaal vereiste samenstelling zoals opgenomen in het Eredienstendecreet. Deze bundel is bedoeld voor gebruik met de verschillende stakeholders tijdens het proces in de toekomst. Het is een basisdocument voor een traject van rationalisering van het bestaande klerikale patrimonium.

Dit beleidsplan is dusdanig geen eindresultaat, maar een instrument om tot die rationalisering te komen. In dat opzicht gaat dit kerkenbeleidsplan verder dan het decreetale minimum. Het bevat duidelijke ambities voor de verdere ontsluiting van kerkgebouwen in Bredene, hun toekomstige invulling en onderzoek de betekenis van deze gebouwen in een bredere stedenbouwkundige opgave. In die zin stelt deze tekst de ambities en mogelijkheden scherp, met het oog op een constructief proces de komende zes jaar.

DEEL 1 DE OMGEVINGSANALYSE	
Overzicht van de kerkgebouwen	9
Kaart van de kerkgebouwen	10
DEEL 2 HET DNA VAN DE KERK	
Sint-Jozef Molendorp	15
Sint-Theresia	19
Sint-Rikier	23
Tussentijdse conclusies	27
DEEL 3 EEN TOEKOMSTVISIE	
Doelstellingen	33
Strategische visie 2026 - 2031	35
Actieplan	39
Goedkeuringsblad	41
DEEL 4 BIJLAGEN	
Bijlage 1: Sint-Jozef Molendorp	44
Bijlage 2: Sint-Theresia	46
Bijlage 3: Sint-Rikier	48

Deel 1 . de omgevingsanalyse

1

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright. Wil je het volledige kerkenbeeldsplan met beeldmateriaal bekijken? Vraag het dan op bij de gemeente.

Sint-Jozef-Molendorp

2

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright. Wil je het volledige kerkenbeeldsplan met beeldmateriaal bekijken? Vraag het dan op bij de gemeente.

Sint-Theresia

3

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright. Wil je het volledige kerkenbeeldsplan met beeldmateriaal bekijken? Vraag het dan op bij de gemeente.

Sint-Rikier

Deel 2 . het DNA van de kerk

1

SINT-JOZEF MOLENDORP

Dokter Michel Vanden Wegheplein | Bredene-Sas | Arch. J. Lantsoght

ERFGOEDWAARDEN

Deze georiënteerde zaalkerk werd in 1953 opgetrokken naar ontwerp van architect J. Lantsoght (Brugge). Een opschrift in de stichtingssteen stelt: "Ten jare O.H. 1953 toen zijn H.Eerw.Exc. Em. J. Desmedt, bisschop van Brugge was, en Z.E.H. P. Sintobin herder der parochie werd deze kerk opgericht ter ere van Sint-Jozef. Architect J. Lantsoght. Aannemer A. Cottyn". Ten westen van deze steen zijn drie stalen klokken te zien die afkomstig zijn van de gesloopte SASKERK.

Het kerkgebouw is een vrij sobere, relatief gesloten constructie met reminiscenties naar de romaanse architectuur. Door volumetrie wordt voorts getypeerd door een monumentaal zadeldak boven het schip en een imposante vierkante, klokkentoren onder tentdak ter hoogte van het koor.

De T-vormige plattegrond is het gevolg van een noordoostelijke en zuidoostelijke uitbouw van respectievelijk de sacristie en de winterkapel.

De structuur in betonskelet kent een bakstenen parement en leien bedaking. De open delen kenmerken zich door hun rondbogige muuropeningen. De eerder gesloten westgevel was voorzien van een bijzonder bas-reliëf met Sint-Jozef en Kind tussen engelen boven het portaal.

De kerk kent een eenvoudig interieur. De betonspanen zijn zichtbaar langs de binnenzijde van het schip, terwijl de schoormuren ingebouwd zijn met uitsparingen voor de rondgang. De trekhaken zijn zichtbaar. Het interieur kent een bijzonder bas-reliëf in het koor, met Jezus over het water lopend, en musicerende engelen onder de orgeltribune.

Inzake mobiliair kent de collectie een bijzonder schilderij van de Heilige Familie met de kleine Johannes en Heilige Elisabeth, uit de 17de eeuw en afkomstig uit de oude kerk (winterkapel). Verder is in het koor een uitzonderlijke Glas-in-loodvoorstelling met centraal Heilig Hart.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

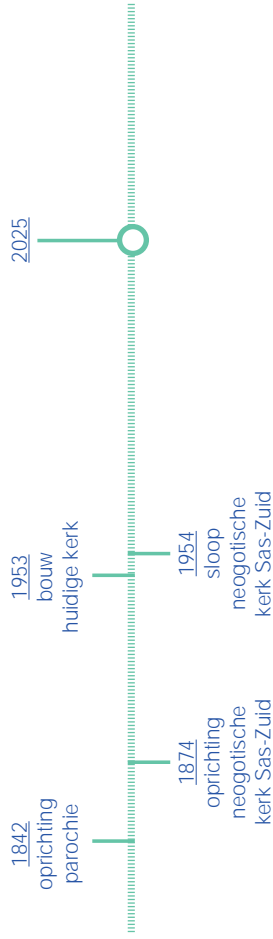
Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

SITUERING

TIJDSLIJN

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidplan met beeldmateriaal bekijken? Vraag het dan op bij de gemeente.

HUIDIG GEBRUIK EN VOORKOMEN

FLANKEREND STEDENBOUWKUNDIG POTENTIEEL

masterplan Sas

Voor de wijk Sas, die loopt van de Kop van 't Sas tot aan het industrieterrein van de Brugsesteenweg is de gemeente op zoek naar een masterplan. De doelstellingen van dit plan zijn de ontspitting van bouwblokken, het doorweven van een groen-blauwe figuur doorheen het minerale landschap, en het rationaliseren van toekomstige ontwikkelingen om maximaal efficiënt om te gaan met de ruimte.

de betekenis van open ruimte in deze buurt. De positie van de kerk is binnen deze ambitie een troefkaart wegens haar strategische en centrale ligging.

De programmatie en opwaardering van de Sint-Jozef Molendorpkerk kan de transformatie van de wijk aanzwengelen. Het kan een vrijplek worden voor programma met een ruimtevraag in een dichtbebouwde context.

De wijk ontbreekt een toegankelijke parkstructuur, niettegenstaande er vanuit Kop van 't Sas een aantal incentives worden gegeven om na te denken over

De kwalitatieve heraanleg van het publiek domein rondom en doorheen de kerk kan deze ambitie verder opkrakken.

KANSEN

GEBOUW

De kerk is opgenomen in de inventaris Onroerend Erfgoed, maar niet beschermd als monument. Hoogstwaarschijnlijk ten gevolge van een onstabiele ondergrond is in het verleden het kerkgebouw plaatselijk verzakt en is er plaatselijk scheurvorming opgetreden. Vooraleer er verder geïnvesteerd kan worden in het kerkgebouw dringt zich eerst een structurele en architecturale analyse op. Op basis van deze analyse kan daarna nagedacht worden omtrent de respectievelijke verdere neven- dan wel om de herbestemming van het kerkgebouw, aldannietmeteengeedeeltesloopvanhetgebouw.

CULTUUR

De Sint-Jozef Molendorpkerk is duidelijk onderbenut in haar huidige gebruik. In de kerk kunnen er nog meer socio-culturele activiteiten, naast het bestaande aanbod, georganiseerd worden. In het kerkgebouw zijn religieuze moderne schilderwerken aanwezig. Momenteel wordt het gebouw eveneens gebruikt door verschillende verenigingen. De kerk is goed ontsloten en kan een culturele neven- of herbestemming krijgen.

SOCIAAL

Bredene-Sas is een wijk waar woningen nog betrekkelijk betaalbaar zijn. De diversiteit van het bewonersprofiel is in deze wijk eveneens breder dan in de rest van Bredene. De statistische sector Blauwe Sluis en Bredene-Sas-Oost zijn samen met de sector Bredene-aan-Zee Oost de omgeving die zich als sociaal kwetsbaarder profileert. Een sociale of socio-economische neven- of herbestemming kan in overweging genomen worden.

RUIMTELIJK

De kerk is gelegen in het deel Bredene-Sas. In deze wijk is een relatief hoge dichtheid aan woningen aanwezig. De kerk is bijzonder centraal ingeplant in de parochie, waardoor ze vanuit tal van omliggende buurten bereikbaar is. Het gebouw zelf staat solitair op een verhard plein dat rondom het gebouw heen ligt.

JURIDISCH

Het pastoraal plan duidt deze kerk aan als nevenkerk. De kerk is eigendom van de kerkfabriek Sint-Jozef Molendorp. Inzake nevenbestemming of herbestemming zal een doortastende dialoog met de kerkfabriek noodzakelijk zijn.

2

SINT-THERESIA

Hendrik Conscienceaan | Bredene-Duinen | Arch. A. Dugardyn

ERFGOEDWAARDEN

Deze georiënteerde parochiekerk naar ontwerp van architect Antoine Dugardyn (Brugge) werd opgetrokken tussen 1939 en 1947, zoals vermeld op de gedenksteen rechts van de torentoegang. De kerk werd geopend op Palmzondag 14 april 1946. Op dinsdag 30 september 1947 werd ze plechtig toegewijd aan de H. Theresia van het Kind Jezus.

Het betreft een sobere, vrij gesloten, onderkelderde constructie met reminiscenties naar de romaanse en vroeg-gotische architectuur. De kerk wordt gelypeerd door een monumentaal zadeldak boven het schip en een hoge semi-campanile tegen de noordelijke zijgevel. De structuur van de kerk is geconcentreerd als betonskelet met natuurstenen bekleding en leien zadeldaken. De puntgeveltoppen zijn afgewerkt met lisenen. Kenmerkend in de gevel zijn de spitsbogige muuropeningen onder meer veellichten.

De plattegrond bestaat uit een voorgeplaatst westportaal met noordelijke doopkapel, een brede middenbeuk en smalle zijbeuken van twee traveeën. Daarna een breed transept met armen van een travee met een rechte sluiting. Het hoofdkoor telt twee en een halve travee met rechte sluiting. De zijkoren zijn gelijkwaardig. De sacristie en winterkapel liggen ten zuidoosten.

Langs binnen is de ruimtewerking met tot beneden doorgetrokken spitsbogen met bakstenen bekleding en aansluitende, bepleisterde kruisgewelven met steekappen typerend.

Er is bijzonder mobiliair aanwezig, met name het schilderij "Calvarie met Maria Magdalena", uit de 18de eeuw, toegeschreven aan Gaspar De Graeyer. Ook het neogotisch koorgestoelte uit de 19de eeuw, afkomstig uit de Sint-Petrus- en-Pauluskerke Oostende is opmerkelijk.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

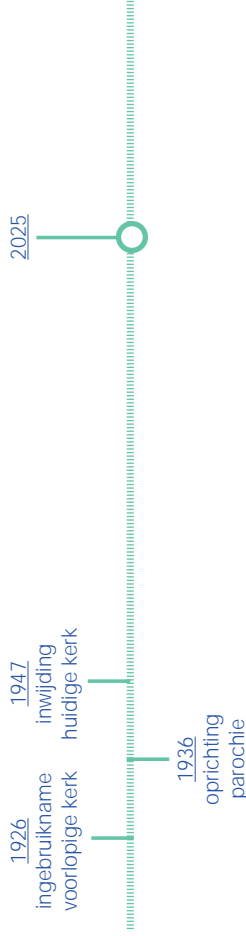
Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

SITUERING

TIJDSLIJN

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright. Wij hebben de huidige impulsplan met beeldmateriaal bekijken. Vraag het dan op bij de gemeente.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wij je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken? Vraag het dan op bij de gemeente.

HUIDIG GEBRUIK EN VOORKOMEN

			
<u>erediensten</u>	<u>toegankelijkheid</u>	<u>voorzieningen</u>	<u>structurele staat</u>
doopsel: 10 begrafenis: 10 huwelijk: 1 vormsel: 22	open: 10 - 12 dienst:za 18.30	toilet verwarming zijruimtes	matig, er zijn geen structurele problemen

KANSEN

GEBOUW

De Duinenkerk is een kerk in betrekkelijk goede staat, met een eenvoudige planbouw en sobere interieure ornamentiek. De kerk kenmerkt zich door overvloedige lichtinval, haar pseudo-campanile en bijzondere historische delen. Deze historische restanten zijn echter weinig leesbaar in de straat, en voornamelijk ingekapseld door aanpalende bebouwing. De kerk is opgenomen in de inventaris Onroerend Erfgoed, maar niet beschermd als monument.

CULTUUR

De kerk kent reeds een beperkte culturele activatie, met een wisselende tentoonstelling naast de vaste bijbelse collectie mobiliair. Gezien de kerk centraal en goed ontsloten ingeplant ligt in de Duinenwijk, is een verdere exploitatie van deze culturele kanskaart een mogelijke troef. Neven- of herbestemming met culturele invulling kan overwogen worden.

SOCIAAL

De diversiteit van het bewonersprofiel is in Bredene-Duinen breder dan in de rest van Bredene. De statistische sector Bredene-aan-Zee-Oost is samen met de Blauwe Sluis en Bredene-Sas-Oost de omgeving die zich als sociaal kweisbaarder profileert. Een sociale of socio-economische neven- of herbestemming kan in overweging genomen worden.

RUIMTELIJK

De kerk is gelegen in het deel Bredene-Duinen. In deze wijk is een gemiddelde dichtheid aan woningen aanwezig. De kerk is relatief centraal ingeplant in de parochie, waardoor ze vanuit tal van omliggende buurten bereikbaar is. Het gebouw zelf staat ingekapseld tussen rijbebouwing en heeft geen echt voorplein. De kerk staat 'in de straat'. De kerk paalt aan de Vrije Basisschool Duinen

JURIDISCH

Het pastoraal plan duidt deze kerk aan als nevenkerk, in ondersteuning van de hoofdkerken Sint-Antonius en Sint-Rikier. De kerk is eigendom van de kerkfabriek, wat nevenbestemming of herbestemming mogelijk maakt mits een doorgedreven dialoog met de eigenaar.

FLANKEREND STEDENBOUWKUNDIG POTENTIEEL

Impuls Zeedijk

Het impulsplan Zeedijk wordt geïntroduceerd door de provincie West-Vlaanderen en behandelt verschillende revitalisaties en ontwerpuitslagen op verschillende locaties aan de kustlijn. Meestal gaat het over zeedijklocaties (i.e. een gebouwde wandelpromenade tussen een strandmassief en eerstelijnsbebouwing). De casus die gemeente Bredene aanvoert verschildt dus van deze geografische type-situatie, maar vindt haar common goal in de revitalisatie van de eerstelijnsbebouwing ten opzichte van het strand.

Er wordt een strategische visie verwacht voor het projectgebied en een toolbox van tactieken en strategieën die deze visie kunnen waarmaken. Het proces tussen de ambities en de eindresultaten verloopt participatief, en volgens een ontwerpde onderzoeksmethode.

3

Kerkstraat | Bredene-Dorp |

arch. P. Buyck, E. Timmery en C. Maertens

SINT-RIKIER

ERFGOEDWAARDEN

Deze neogotische kerk is gelegen op het hoogste punt van Bredene. De kerk is omringd door een kerkhof afgezoomd door een lage muur. De kerk werd opgetrokken ter vervanging van de oude bouwvallige kerk die teruggaat tot het beleg van Oostende.

De kerk werd ontworpen door architect P. Buyck (Brugge) en voltooid in 1907 onder leiding van architect E. Timmery (Brugge). Er worden in 1968 en 1976 nieuwe glasramen geplaatst in de zijbeuken en in het koor. De westelijke gevelen de toren, alsook de natuurstenen tweelichten in de zijbeuken worden hersteld en gedeeltelijk vernieuwd in 1987. In 2018 werd het in- en exterieur van de kerk grondig gerenoveerd.

Het betreft een neogotische basilica met westtoren geflankeerd door een noordelijke doopkappel en zuidelijke bergplaats. De kerk heeft een driebeukig schip van vijf traveeën, zijbeuken met rechte sluiting en een hoofdkoor van twee rechte traveeën met driezijdige sluiting.

SITUERING

De bouwmaterialen zijn gele baksteen, natuursteen voor onder meer maaswerk, druiplijsten, negblokken. Het zadeldak met vier houten dakkapellen, alsook de lessenaarsdaken voor de zijbeuken zijn in leien uitgevoerd. De kerk typeert zich met een centraal spitsboogportaal onder drielicht, een geveltop verlevendigd met soortgelijke casementen en een aansluitende klokkenverdieping van de vierkante toren onder leien tentdak.

Het interieur kent een neogotische ruimtewerking. De spitsboogige scheibogen op bakstenen zuilen met achzijdige arduinen sokkel versterken de verticaliteit. In de middenbeuk vallen vooral de spitsongewelven op, en in de zijbeuken de kruisgewelven met natuurstenen ribben.

Er is heel wat waardevol mobilaair, onder meer uit de 19de eeuw en afkomstig uit de oude kerk zoals tal van schilderijen zoals "Onze-Lieve-Vrouw met Kind schenkt de rozenkrans aan de Heilige Dominicus Guzman" en "Heilige Rochus van Montpellier en de pestlijders" en "Jezus geneest de lamme bij de vijver Beiseba".

Ook tal van beelden zijn waardevol te achten, zoals de Heilige Rochus van Montpellier, en Koning David en Heilige Petrus, alle uit de 17e eeuw.

De kerk bezit eveneens twee uitmuntende barokke biechtstoelen van respectievelijk 1720 en 1740. De indrukwekkende preekstoel dateert terug naar 1727. Het bijzondere orgel werd circa 1750 gebouwd door A.J. Berger.

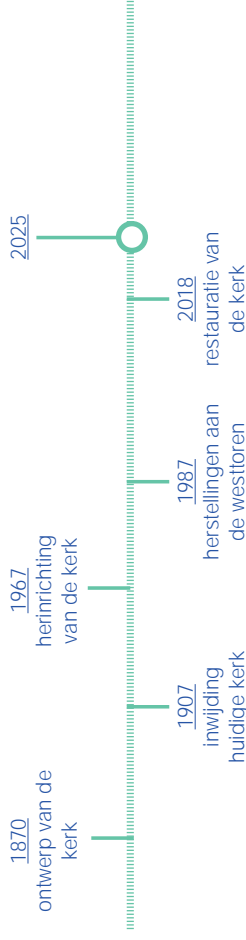
We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken? Vraag het dan op bij de gemeente.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken? Vraag het dan op bij de gemeente.

TIJDSLIJN

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wilt u het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken? Vraag het dan op bij de gemeente.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

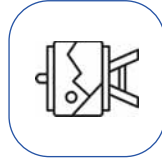
Wilt u het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken? Vraag het dan op bij de gemeente.

HUIDIG GEBRUIK EN VOORKOMEN

erediensten

doopsel: 22
begrafenis: 11
huwelijk: 3
vormsel: 12

valorisatie

koorrepertities
expo's
vaste collectie
concerten

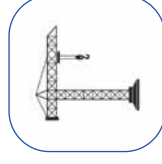
toegankelijkheid

open: elke dag
09.30 - 17
dienst: zo 11
zijruimtes

voorzieningen

toilet
verwarming
zijruimtes

structurele staat

uitstekend
wegens
een recente
renovatie

FLANKEREND STEDENBOUWKUNDIG POTENTIEEL

In dit plan uit 2014 staan enkele elementen die op vandaag nog steeds waardevol zijn, waarvan de belangrijkste:

Het kerkhof
Het kerkhof is vandaag ommuurd en bepaalt sterk de beleving van de dorpskern. Het plan stelt een verwijdering van het kerkhof voor, maar hier kunnen zeker nog alternatieven voor gevonden worden.

De wegenis
De verkeersruimte evolueert naar een kwalitatieve verblijfsruimte die zowel voor bewoners als toeristen

interessant wordt door het toevoegen van groenelementen, waterpartijen, etc.

Fietsverbindingen
Bij voorkeur wordt een bijkomende verbinding voor voetgangers en fietsers voorzien.

Programma
De bestaande speel- en sportvoorzieningen worden geïntegreerd in het nieuwe ontwerp.

Collectie
De erfgoedcollectie werd in 2022 volledig geïnventariseerd.

SOCIAAL

Van de drie kerken in de drie kernen van Bredene is de dorpskern sociaal-economisch de minst kwetsbare buurt. De activatie van het kerkhof als stille-park kan de sociale ontmoeting en cohesie tussen jeugd en ouderen bevorderen.

RUIMTELIJK

De kerk is gelegen in het deel Bredene-Dorp. In deze wijk is een lage dichtheid aan woningen aanwezig. De kerk is relatief aan de rand van de parochie ingeplant, waardoor ze voornamelijk vanuit het oude dorp toegankelijk is. Het gebouw zelf staat solitair in een dorps context, met veeleer kale open ruimte rondom de kerk. Niettegenstaande deze open ruimte, heeft de kerk geen echt voorplein.

JURIDISCH

Het pastoraal plan duidt deze kerk aan als hoofdkerk, samen met de Sint-Anthoniuskerk in Oostende, wat de neven- of herbestemming vooralsnog buiten scope houdt. De kerk is eigendom van de kerkfabriek, en staat op grond in eigendom van de gemeente Bredene, wat een uiteindelijke neven- of herbestemming op verdere termijn eenvoudiger maakt.

KANSEN

GEBOUW

Het gebouw van de Sint-Rikierskerk werd in het vorige decennium gerenoveerd en gerestaureerd. Deze herstellende verbouwing zorgde ervoor dat de kerk in uitstekende conditie verkeert. De kerk is opgenomen in de inventaris Onroerend Erfgoed, maar niet beschermd als monument. Het pastoraal plan bestemt deze kerk als hoofdkerk voor Bredene. De kerk komt in eerste instantie niet in aanmerking voor herbestemming. Een nevenbestemming kan overwogen. Er liggen kansen om het kerkhof samen met de dorpskom te ontwikkelen om de kerk een centrale rol te geven in het dorp.

CULTUUR

De Sint-Rikierskerk kent in Bredene de meest uitgebreide culturele activatie, met wisselende tentoonstellingen naast de vaste collectie mobiliair, maar ook orgel- en andere concerten en repetities van het Sint-Rikierskoor. Gezien de kerk centraal en goed ontsloten is in het historische dorp, is een verdere exploitatie van deze culturele kans een mogelijke troef. Nevenbestemming met culturele invulling kan overwogen worden.

Hieronder worden de bevindingen uit het deel 'DNA van de kerk' samengevat en tussentijds geconcludeerd. Deze conclusies zijn vervolgens de basis voor de verdere uitwerking van de strategische visie op het netwerk van kerken en het actieplan per kerk.

In het DNA van de kerk werden de betrokken kerken beschreven volgens hun cultuurhistorische waarde, hun beschermingsstatus en bouwfysische toestand. Omdat de bouwfysische toestand van de kerk Sint-Jozef Molendorp nog onduidelijk is, is een verder onderzoek noodzakelijk. Geen enkele kerk in Bredene is beschermd als monument.

Zowel de Sint-Rikier, de Sint-Theresiakerk als de meer recente kerk Sint-Jozef Molendorp zijn eigendom van de kerkfabriek.

De kerken zijn in het algemeen goed gespreid over het grondgebied. Dit werd in kaart gebracht en geëvalueerd als gunstig. De implanting biedt dusdanig kansen voor elke kerk.

Ten gevolge van de gekende terugloop van de kerkgangers tijdens de wekelijkse erediensten kennen alle kerkgebouwen op het grondgebied van Bredene een terugval. In het pastoraal plan wordt het behoud van de drie kerken in vraag gesteld.

Het huidige gebruik werd in kaart gebracht. Deze inventarisatie toont echter aan dat de gebouwen d.d. 2025 geen optimaal ruimtegebruik kennen. Er zijn echter wel een aantal activiteiten die bijdragen aan de valorisatie van de kerken. Het gaat dan in het bijzonder over het openstellen van de kerken

voor tentoonstellingen, koorrepetities en allerlei concerten, maar ook sociale gebeurtenissen zoals voedselbedelingen zijn waardevol.

Uit het pastoraal plan komt duidelijk naar voren dat er binnen het grondgebied Bredene een kerk als hoofdkerk wordt aangeduid: de Sint-Rikerskerk van Bredene-Dorp. Vanuit de ruimtelijke, architecturale en cultureel-historische appreciatie van de drie kerken lijkt dit een logische keuze. Ook uit de statistieken van het gebruik van de kerken blijkt de kerk in Bredene-Dorp de meeste kerkgangers te hebben. De kerk is daarenboven centraal (of toch centraler) gelegen binnen de stedenbouwkundige figuur van Bredene. De twee andere kerken liggen eerder aan de rand van de gemeente.

Verder onderzoek naar neven- of herbestemming is bijgevolg voornamelijk aan de orde bij de kerken Sint-Jozef Molendorp en Sint-Theresia. Een bijkomende uitdaging in de wijk Sas is de structurele staat en integriteit van de draagstructuur op lange termijn.

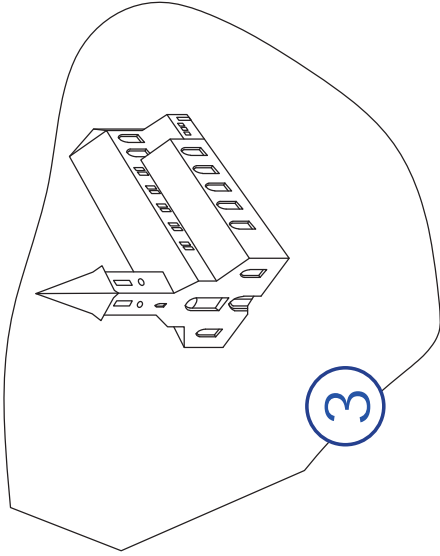
Bijkomend aan de minimale decretaal bepaalde omgevingscan werd ook inzage gegeven in de lopende flankerende en overkoepelende processen op stedenbouwkundige schaal. Deze strategische schaal is bepalend voor de verdere ontwikkeling, positie en uiteindelijke betekenis in de toekomst van Bredene.

De belangrijkste van deze mesoschalige ontwikkelingsperspectieven zijn het masterplan voor Bredene-Sas, met insteken van vergroening, verhogen van de verblijfs- en bestemmingswaarde, en het exploiteren van de blauwe laag binnen een gebied met relatief

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright. Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken? Vraag het dan op bij de gemeente.

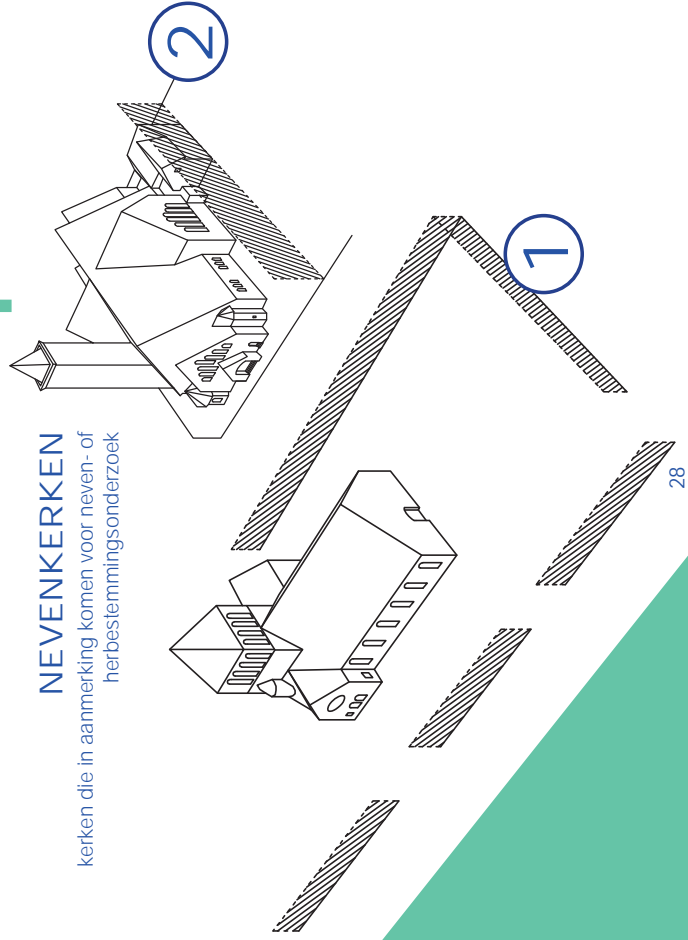
HOOFDKERKEN

kerken die te behouden zijn voor de eredienst

NEVENKERKEN

kerken die in aanmerking komen voor neven- of herbestemmingsonderzoek

stedelijke dichtheid, maar zonder de navenante groenvoorzieningen om deze stedelijkheid de broodnodige luchtigheid te geven. Wat is de rol van de kerk om van de buurt een meer leefbare buurt te maken, waar het goed wonen is?

Ook het masterplan Bredene-Dorp is een dergelijk plan van strategische schaal. De opzet is voornamelijk het versterken van het dorps karakter door in te zetten op de kwaliteiten van het historische polderdorp, en deze te vertalen naar een hedendaagse beeldkwaliteit. Met name de zones rondom de kerk zoals het kerkhof, de jeugddienst, het weinig aantrekkelijke sportterrein en de algemene aanblik van het publiek domein zijn bouwstenen die de gerestaureerde kerk in haar blaaszen kunnen ondersteunen.

Ook voor de kerk Sint-Theresia is met het impulsplan 'Zeedijk' een ontwerp onderzoekstraject lopende dat insteken kan bieden om verder na te denken over de programmatie van de kerk. In deze is ook de samenhang met de school een kans. In dit geval bestaat de oefening er voornamelijk in om een toekomstbestendige invulling te vinden voor de kerk, op maat van de buurt, en rekening houdend met de toeristische aspecten van het kustfront.

1. Sint-Jozef Molendorp
De kerk Sint-Jozef Molendorp komt in aanmerking voor her- of nevenbestemming na analyse van de fundering en bovengrondse structuur. De haalbaarheid van stabilisatie zonder recurrent onderhoud of oplapwerk is daarbij doorslaggevend. De grootste kansen liggen in de inpassing van de kerk binnen het masterplan voor Bredene-Sas. Deze stedenbouwkundige oefening

beoogt de verhoging van de verblijfs- en bestemmingswaarde van dit deel van de gemeente tussen Spuikom en kanaal.

De (gedeelte)lijke sloop van de kerk is eveneens een piste die in deze niet wordt uitgesloten. Doch dient hierbij omzichtig omgegaan met de lokale verankering van het gebouw en met name de massieve verhoudingen van het gebouw in zijn lokale context. Circulaire principes zijn zeker van belang om tot een aanvaardbare invulling te komen.

2. Sint-Theresia

De kerk Sint-Theresia komt in aanmerking voor her- of nevenbestemming. De grootste kansen liggen in de aanvullende programmatie van de kerk ondersteunend aan de school of binnen de revitalisatie van het kustfront van Bredene. Deze stedenbouwkundige oefening beoogt de verhoging van de verblijfs- en bestemmingswaarde van dit deel van de gemeente en de rol van de kerk in het hoogdynamische deel van Bredene.

Er lijkt geen bijzondere aanleiding te bestaan voor een (gedeelte)lijke sloop van de kerk.

3. Sint-Rikier

De kerk Sint-Rikier komt in aanmerking voor valorisatie, mede-gebruik en nevenbestemming. Er liggen bijzondere kansen in de ontwikkeling van het park en de omgeving rondom de kerk. In eerste instantie is een herbestemming voor deze kerk niet verder te onderzoeken. Een nevenbestemming in de tijd kan de ruimte-efficiëntie op een zacht manier verhogen, zonder de werking te bruuskieren.

Deel 3 · een toekomstvisie

DOELSTELLINGEN

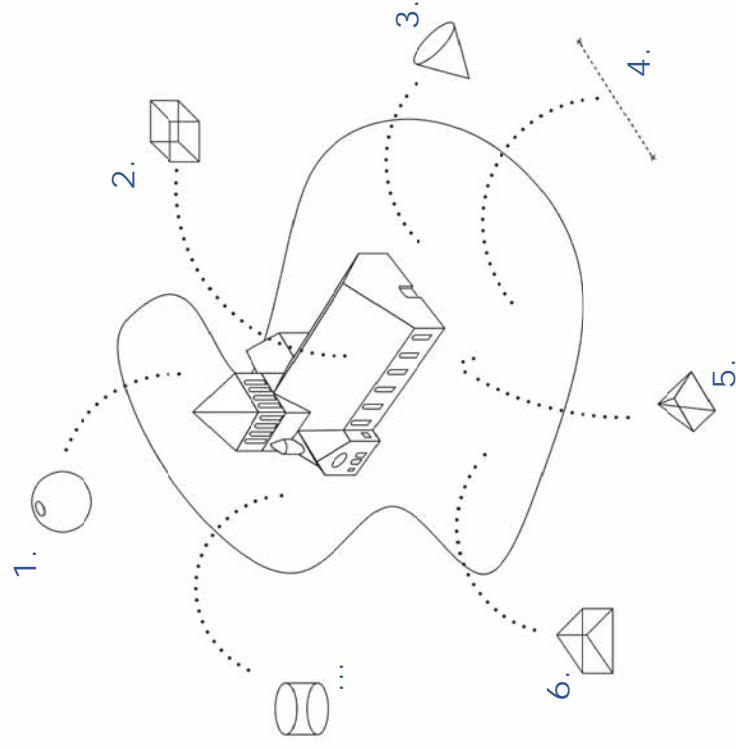
In dit deel wordt het DNA van de kerk vertaald naar een toekomstvisie op twee schaalniveaus. Enerzijds naar een visie voor de werking van de pastorale eenheid (met name voor alle kerken op het grondgebied Bredene) en anderzijds voor elke kerk op zich. Wanneer deze doelstellingen over 'kerken' spreken, dan gaat het over kerkgebouwen, i.e. gebouwen met een bijzondere architectuur die eigen is aan kerken. Met 'kerken' wordt dus niet bedoeld op het kerkelijk gebruik, de liturgie en evenmin op de referentie van het rooms-katholieke geloof. De doelstellingen vertrekken vanuit een ruimtelijk aanbod van strategisch geplaatste gebouwen, en trachten verschillende aspecten te belichten om deze gebouwen multifunctioneel in te zetten.

Deze visie wordt opgebouwd aan de hand van doelstellingen, een strategische visie en uiteindelijk een concreet actieplan voor de komende zes jaar.

Binnen dit eerste deel formuleert de gemeente Bredene samen met het centraal kerkbestuur de volgende doelstellingen. Deze volgen uit de delen van het kerkenbeleidsplan die hiervoor kwamen, maar schakelen ook door naar de ruimtelijke ambities die Bredene als plannende overheid wenst waar te maken.

TIEN DOELSTELLINGEN VOOR DE TOEKOMSTBESTENDIGE KERK

1. De rooms-katholieke gemeenschap blijft ingebed in het landschap.
2. Het kerkenpatrimonium wordt gerationaliseerd en geoptimaliseerd.
3. De kerken in Bredene zijn een toonbeeld van innovatief ruimtegebruik.
4. De kerken en hun omgeving worden bij uitstek plaatsen van ontmoeting.
5. De hoofdkerk Sint-Rikier wordt de centrale plek voor (katholieke) geloofsbevestiging.
6. De erfgoeditems worden zorgvuldig geïnventariseerd en gewaardeerd.
7. Ruimtevragen die heersen in de wijken vinden hun plaats in hun kerk.
8. Kerken zijn inclusieve vrijplaatsen voor alle doelgroepen.
9. Herbestedingen zijn contextspecifiek en geven blijk van een hoog ambitieniveau.
10. De kerken kennen een meevoudig ruimtegebruik in de ruimte en in de tijd.

de doelstellingen beantwoorden de maat van het gebouw, en volgen uit de bredere ambities van het lokaal bestuur.

Tijdens de periode 2026 - 2031 gaan zowel het centraal kerkbestuur, de pastorale eenheid Galilea en het gemeentebestuur Bredene een joint venture met gelijk ambitieniveau aan. Deze gezamenlijke opdracht heeft de bovenstaande tien doelstellingen en vertaalt deze tot een strategische visie op het kerkelijk landschap van gebouwen in Bredene. Daarbij is het belangrijk om te stellen dat deze visie niet enkel lokaal geïnitieerd wordt, maar het logische gevolg is van een **Vlaamsbrede beweging** die zoekt naar het rationaliseren van kerkegebouwen, hun werking en hun financiering. Niettegenstaande het de uitdrukkelijke doelstelling is van het lokale bestuur van Bredene om de bestaande kerken maximaal multifunctioneel te activeren - om zo hun relevantie in de toekomst te vrijwaren - is deze opgave er een die kadert binnen de strategische visie Witboek Beleidsplan Ruimte Vlaanderen.

In eerste orde is het de gedeelde visie om de rooms-katholieke gemeenschap te blijven een plaats geven in het landschap van Bredene. Deze doelstelling vertaalt zich in een verderzetting van de ondersteuning van de pastorale eenheid Galilea voor haar werking, geplande investeringen en vernieuwing. De gemeente Bredene hangt deze ondersteuning op aan het goedgekeurde pastoraal plan dat aan dit beleidsinstrument voorafging. Het engagement om de **Sint-Rikerskerk als hoofdkerk** te behouden wordt onderschreven en ondersteund.

Het is dusdanig de expliciete doelstelling om het bestaande kerkenpatrimonium te **rationaliseren en te optimaliseren**. Daarvoor blijft de Sint-Rikerskerk als hoofdkerk actief naast de tweede hoofdkerk Sint-Antonius (Oostende), die meer toegankelijk is voor delen van Groenendijk. Daarnaast blijven dus nog de Sint-Jozef-Molendorpkerk de Sint-Theresiakerk als opportuniteiten voor de beoogde optimalisatie over. Deze kerken zijn in hun eigen constellatie (de parochie) strategisch geplaatst om een verbindende functie op te nemen. De neven- en/of herbestemming van deze twee kerken is bijgevolg de uitgesproken invulling van deze doelstelling. Op het ogenblik dat de stabiliteit van de kerk Sint-Jozef Molendorp verder normaal gebruik niet meer zou toelaten, kunnen dan de diverse mogelijkheden bekeken worden.

Zowel de kerk Sint-Jozef Molendorp als de kerk Sint-Theresia hebben de potentie om voorbeeldprojecten te worden inzake **innovatief ruimtegebruik**. Daar waar de kerk voor Bredene-Sas gelegen is op het scharnierpunt tussen de bouwblokkenwijk en het te verkennen wijkpark tot aan de Kop van 't Sas, is de kerk van Bredene-Duinen in een ondersteunende positie ten opzichte van een te verzorgen toeristisch apparaat gelegen. Beide kerken hebben een eigen roeping die een aanpak op maat vereist.

Vanuit de ambities die verkend worden voor het beleidsplan Ruimte - dat de strategische visie bepaalt voor de volledige gemeente - is duidelijk aandacht te vestigen op de verblijfskwaliteit van zowel de publieke als semi-publieke ruimte. De positie van publiek toegankelijke, maar tegelijkertijd geborgen gebouwen die kerken zijn, maak hen bij uitstek **potentiële plaatsen van ontmoeting**. Deze doelstelling bestaat op vandaag reeds, maar wordt gedurende de komende zes jaar uitgebreid met stedelijk programma op maat van de noden van de wijk.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright. Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken? Vraag het dan op bij de gemeente.

Zoals de strategische visie op het patrimonium aan kerken richting geeft op de middellange termijn, behouden de actoren binnen dit kerkenbeleidsplan zich er eveneens aan om ook op korte termijn acties te formuleren. Deze acties houden zowel experimenteerruimte (het testen van principes binnen de strategische visie) als de concrete uitrol van kernacties en flankerende processen van andere actoren in zich. Het is dan ook zo dat dit actieplan zich opbouwt: in kernacties, flankerende acties en experimenteerruimte.

KERNACTIES

1.1 De gemeente Bredene komt tot een overeenkomst met de kerkfabriek Sint-Jozef Molendorp om over te gaan tot neven- of herbestemming van het kerkgebouw. Alle partijen schrijven mee aan de projectdefinitie.

Actor: centraal kerkbestuur / kerkfabriek Sint-Jozef Molendorp / gemeentebestuur Bredene

Regie: gemeentebestuur Bredene

1.2 De gemeente Bredene komt tot een overeenkomst met de kerkfabriek Sint-Theresia om over te gaan tot neven- of herbestemming van het kerkgebouw. Alle partijen schrijven mee aan de projectdefinitie.

Actor: centraal kerkbestuur / kerkfabriek Sint-Theresia / gemeentebestuur Bredene

Regie: gemeentebestuur Bredene

1.3 Het centraal kerkbestuur maakt een accurate financiële inschatting van de nodige ondersteuning om de Sint-Rikierskerk als een performante centrale plek voor geloofsbeleving te ontplooiën, en deze integraal toegankelijk te maken.

Actor: centraal kerkbestuur / kerkfabriek Sint-Rikier

1.4 Het kerkenbeleidsplan 2026 - 2031 wordt op het einde van de beleids-en beheerscyclus opnieuw opgesteld voor de komende cyclus. Daarbij wordt verder nagedacht over de optimalisatie en het ontsluiten van kerken in Bredene, waarbij de nuances van de gelopen trajecten als leerpunten worden meegenomen in verdere processen.

Actor: centraal kerkbestuur / alle kerkfabrieken / gemeentebestuur Bredene

1.5 De gemeente Bredene verankert de kansen van een neven- of herbestemming in lopende processen inzake heraanleg openbaar domein, masterplanning en de rationalisering van gemeentelijk patrimonium.

Actor: gemeentebestuur Bredene

FLANKERENDE ACTIES

2.1 Erfgoedcel Kustergoed inventariseert alle kerken op collectieniveau. De kerken Sint-Jozef Molendorp en Sint-Theresia worden ook op objectniveau geïnventariseerd.

Actor: erfgoedcel Kustergoed

Regie: gemeentebestuur Bredene

2.2 Het centraal kerkbestuur en de gemeente zoeken samen naar depotruimte voor collecties uit kerken die herbestemd worden. De respectieve kerkfabrieken zoeken naar een oplossing voor de delen van de collecties die geschonken of in bruikleen gegeven zijn. Regionale samenwerkingsverbanden worden meegenomen in de scope.

Actor: centraal kerkbestuur / alle kerkfabrieken / gemeentebestuur Bredene

2.3 De gemeente Bredene bouwt een netwerk uit binnen relevante fora zoals het kennisdelingsplatform 'Toekomst Parochiekerken', e.d. Daar brengt de bevoegde dienst verslag uit van het traject tot herbestemming en vergaart er tips and tricks om tot een innovierend resultaat te komen.

Actor: gemeentebestuur Bredene

EXPERIMENTEERRUIMTE

3.1 Participatie en co-creatie staan aan de wieg van de neven- of herbestemmingstrajecten. De gemeente Bredene en het centraal kerkbestuur werken als partners van de voorgenomen joint venture naar een relevante neven- of herbestemming in de buurt.

Actor: gemeentebestuur Bredene

Regie: centraal kerkbestuur / alle kerkfabrieken / gemeentebestuur Bredene

3.2 Een concreet neven- of herbestemmingsprogramma wordt getest door de **tijdelijke inrichting** van de kerk, waarbij een evaluatie volgens een vooropgesteld afwegingskader, maar ook bevraging van de gebruikers en omwonenden meegenomen wordt in de eventuele bestendingsbeslissing of bijschaving van het programma.

Actor: gemeentebestuur Bredene

Regie: centraal kerkbestuur / alle kerkfabrieken / gemeentebestuur Bredene

Voor de gemeente Bredene

De algemeen directeur

De voorzitter van de gemeenteraad

Jan
Eerebout
(Signature)
)

Digitaal
ondertekend door
Jan Eerebout
(Signature)
Datum: 2025.07.14
15:03:27 +02'00'

Steven
Buysse
(Signature)
e)

Digitaal
ondertekend
door Steven
Buysse (Signature)
Datum:
2025.07.28
14:09:46 +02'00'

Voor het centraal kerkbestuur

De voorzitter

De secretaris

Gilbert
Vanleenhove
ve
(Signature)

Digitaal
ondertekend door
Gilbert
Vanleenhove
(Signature)
Datum: 2025.05.08
10:30:15 +02'00'

Dany
Hollevoet
(Signature)
e)

Digitaal
ondertekend door
Dany Hollevoet
(Signature)
Datum:
2025.05.08
13:14:41 +02'00'

Voor het Bisdom Brugge

De Bisschop

In opdracht voor monseigneur Lode Aertis,
Bijz. Vicarieren

Bischoppelijk gedelegeerde:
Bisdom Brugge - dienst kerkfinancien

De Sint-Jozefskerk is de kerk van de parochie Bredene-Sas te Bredene in de provincie West-Vlaanderen in België, gelegen aan het Dokter Michel Vanden Wegheplein.

In 1758 werd, door de Compagnie der Zaegmolens, een kapel opgericht. Dit was een hulpkerk van de Sint-Rikiersparochie. In 1842 werd de parochie Molendorp gesticht. In 1874 werd een neogotisch kerkgebouw opgericht in Sas-Zuid. Deze werd in 1953 vervangen door een meer centraal gelegen kerk in Sas-Noord, waar een nieuwe wijk werd gebouwd. In 1954 werd de oude kerk gesloopt.

De nieuwe kerk werd uitgevoerd in baksteen naar ontwerp van Jozef Lantsoght. Het ontwerp doet, met de forse vierkante toren boven het koor, en uitbouwen aan het koor, enigszins aan de christocentrische kerken denken zoals die in Nederland in de jaren '30 van de 20e eeuw werden gebouwd. Ook zijn neomaanse invloeden aanwezig.

Jozef Lantsoght werkte samen met verschillende kunstenaars in de ontwerpen van zijn kerken. In de kerk van Bredene werkte de architect samen met de Nederlandse glaskunstenaar Joep Nicolas (1897-1972).

Ter gelegenheid van de 150e verjaardag van St.-Jozef als beschermheer van de universele Kerk werd door de kunstliefhebbers Slabbinck uit Brugge een banier gecreëerd dat door de kerkraad van de St.-Jozefskerk aangekocht werd en vanaf maart 2024 in de kerk opgesteld staat.

In het eindwerk van A.Cassiman als studente aan de RUG (academiejaar 2006-2007) werd het belang van de Brugse architect-urbanist Jozef Lantsoght (1912-1988) uiteengezet.

Daarbij werd een heel hoofdstuk gewijd aan het ontwerp en de constructie van de Sint-Jozefskerk te Bredene-Sas.

Mevrouw Cassiman concludeerde dat architect Jozef Lantsoght "zeker op lokaal vlak van zeer groot belang geweest is. Hij realiseerde het grootste deel van zijn oeuvre in West-Vlaanderen en werd er door de lokale bevolking beschouwd als een man met een visie. Zijn visie op architectuur en stedenbouw sluit aan bij het modernisme. De invloed van zijn opleiding aan het Sint-Lucasinstituut en zijn vriendschap met broeder Urbain zijn hierbij van grote invloed geweest. Daarom kan hij zeker als een representatieve Sint-Lucasarchitect beschouwd worden en verdient hij een plaats naast andere Sint-Lucasarchitecten zoals Paul Felix of Marc Dessauvage."

In de winterkapel hangt een 17e-eeuws schilderij "Heilige Familie met de kleine Johannes en Heilige Elisabeth" en is afkomstig uit de oude kerk.

Ten westen van het kerkgebouw staan drie stalen klokken op sokkel afkomstig van de gesloopte Sakskerk opgesteld.

Langs de oostzijde van het kerkgebouw, ter hoogte van de tweede zijingang, werd een gedenkplaat opgesteld ter ere van E.H. De Brabander, de eerste pastoor van de parochie Molendorp.

Het kerkgebouw is opgenomen in de lijst van waardevol kerkelijk erfgoed

Kunstschilder Norbert Rammant schilderde voor de Sint-Jozefskerk een volledige nieuwe kruisweg die sinds 2010 het kerkgebouw opfleurt.

Benevens de kruisweg zijn nog enkele andere katholieke geïnspireerde werken van deze kunstschilder in het kerkgebouw te bewonderen.

Er hangt ook een schilderij van dhr. Rammant bij de kruisjes van de overledenen met als titel: "Alles is volbracht."

De Sint-Jozefskerk is daarenboven bij uitstek het herkenningspunt binnen de lokale gemeenschap van de Sas-Slijkenswijk en het is maximaal zichtbaar van heinde en verre.

HUIDIG GEBRUIK

In de Sint-Jozefskerk is er wekelijks een eucharistieviering op zaterdagmiddag om 17.00u. Deze viering wordt hoofdzakelijk in de winterkapel gehouden. Er wordt vastgesteld dat ook inwoners van andere Bredense wijken en van omliggende gemeenten deze viering bijwonen.

Voor de nevendiensten met de eerste en plechtige communicanten enerzijds en de jeugdvieringen anderzijds wordt om reden van het grote aantal aanwezigen het hoofdgebouw gebruikt, evenals voor de feestelijke eucharistievieringen van eerste gemeente en vormsel.

Minstens driemaal per schooljaar worden de klasvieringen van de VBS Don Bosco en de viering van de patroonheilige Don Bosco in de Sint-Jozefskerk gehouden.

Jaarlijks is er een misviering voor alle overledenen van het voorbije jaar en frequent worden er vieringen aangevraagd en opgedragen voor overleden familieleden en fundaties.

Voor bijzondere kerkelijke feestelijkheden, zoals bv.b. Kerstmis en Pasen wordt door de pastorale eenheid Galilea de eucharistieviering in de Sint-Jozefskerk opgeluisterd.

De Sint-Jozefskerk wordt ook gebruikt voor andere speciale vieringen in het liturgische jaar (Aswoensdag, Witte Donderdag, Goede Vrijdag, Paaswake, enz.) en voor doopsels, huwelijken, begrafenissen, enz.

De interactieve peiler- en meteravond voor de vormelingen van Bredene-Sas en de kruiswegvocatie door en voor jongeren gaat eveneens in het kerkgebouw door. Het kerkgebouw wordt daarenboven gebruikt als openbare ontmoetingsruimte voor het organiseren van o.a. concerten, optredens, etc.

NEVENKERK

Het pastoraal plan van de Pastorale Eenheid Galilea, waarop dit kerkenbeleidsplan verder bouwt, bestempelt de Sint-Jozefskerk als nevenkerk. Dat betekent dat deze kerk bij opportuiniteit in aanmerking komt voor ontwijding en herbestemming.

INVESTERINGEN

Met het beperkt uitbreken van de vloer ter hoogte van de zetting met de bedoeling de vloer te nivelleren en een nieuwe zettingsvoeg aan te brengen, wordt de oneffenheid in het kerkgebouw weggewerkt. Gezien de vastgestelde historische zetting van het kerkgebouw wordt evident de stabiliteit van het gebouw verder opgevolgd.

De stabiliteit van het gebouw dient eenduidig en onafhankelijk onderzocht te worden.

Tenzij door de hogere overheid beslist wordt om het beperkt aanwezig asbest in de bekleding van de binnenmuren in alle openbare gebouwen en dus ook in de kerken te verwijderen, is er momenteel geen noodzaak om thans daarvoor werken in de Sint-Jozefskerk uit te voeren.

Eventuele andere investeringswerken in het kerkgebouw kunnen in overleg met de gemeente Bredene beslist worden.

Bredene heeft drie parochies: Sint-Rikier, Sint-Jozef-Molendorp en Sint-Theresia van het Kind Jezus. In de loop der tijden zijn de grenzen van deze parochies herhaaldelijk gewijzigd. Waar vroeger elke parochie een duidelijke geografische omschrijving had, constateren we sinds langer dat door de vrij snelle ontwikkeling van vele verkavelingen de vroegere kernen aaneengegroeid zijn, zodat de grenzen van de parochies absoluut niet meer zichtbaar zijn in het landschap. Overigens hebben de parochiegrenzen op vandaag een andere betekenis dan vroeger.

De insteek waarbij een voorstel voor een kapel in de kerk te financieren werd wegens te duur vervangen door wat nu volgt.

Midden in het hart van de toeristische zone van Bredene ligt de parochiekerk Sint-Theresia. De kerk is dagelijks open in de voormiddag. Ze is een bindweefsel tussen toeristen, tweede verblijvers, de lokale inwoners en mensen in precare situaties. De kerk is een plek die al generaties lang het spirituele en sociale middelpunt vormt van de gemeenschap in Bredene-Duinen. Ze is een geloofsgemeenschap waar parochianen zich diep mee verbonden voelen.

De band tussen parochianen en hun kerk is sterk. De wekelijkse vieringen, begravingen, doopsels, huwelijken, instapvieringen naar eerste communie en vormsel, schoolvieringen en alle kerkelijke feestvieringen worden druk bijgewoond.

Er is een consensus over het voorstel om de bijgebouwen te behouden voor religieuze doeleinden. Zo kan de winterkapel met sacristie en zolder, de werking rond de Sint-Vincentius voedselbedeling op zolder en de kerktoeren aan de Kerkfabriek worden toegewezen als overgangssituatie in afwachting van eventuele neven- of herbestemming.

Het centraal kerkgedeelte met hoogaltaar kan op vandaag al ter beschikking gesteld worden voor nevenactiviteiten. De religieuze activiteiten alsook de voedselbedeling kunnen verder plaatsvinden in de kerk tot er een definitieve herbestemming voor de kerk is gevonden.

Het kerkgebouw wordt hierdoor verder onderhouden en beheerd door de Kerkfabriek om later over te gaan in een eventueel beheerscomité. De budgetten en financiële middelen kunnen in die zin worden herzien.

Voor toeristen biedt de kerk een unieke kans om niet alleen het religieuze, maar ook de verbondenheid en gemeenschapszin te ontdekken in de serene sfeer en het gastvrije karakter van deze parochiekerk.

De nabijheid van de vrije basisschool genereert een unieke en waardevolle synergie tussen geloof, opvoeding en gemeenschap. Het is een plaats waar geloofsoverdracht niet alleen op zaterdag plaatsvindt, maar verweven is met het dagelijks leven van kinderen en hun families. Ook heeft de kerk hier een verbondenheid met de multiculturele schoolgang.

HUDIG GEBRUIK

Alle kerkelijke vieringen gebeuren in de kerk.

Alle nevenactiviteiten zoals de voedselbedeling gebeuren op woensdag en zaterdag. De lokalen worden verwarmd door een gaskachel zonder aparte teller. De nutsvoorzieningen zijn ten laste van de kerk. De bedeling en het onderhoud gebeurt door vrijwilligers.

Er dient geïnvesteerd in een toilet en stromend water. De inrichting van de lokalen werd gesponsord en door de vrijwilligers zelf in orde gebracht. De sociale functie, ontmoetingen en ondersteuning zijn voor velen noodzakelijk. Iedereen is van de meerwaarde van deze

initiatieven overtuigd. Het ondersteunt immers mensen in armoede, en specifiek in Bredene-Aan-Zee. Fysieke verplaatsingen naar andere kerken zijn voor velen met een bekende mobiliteit problematisch. Ook armoedeschaamte wordt door een gesprek met de vrijwillige medewerkers deels weggewerkt. Er werd aangegeven dat een nevenbestemming niet altijd zo opportuun is. Er dient dan immers vaak veel geïnvesteerd te worden, terwijl dan achteraf soms blijkt dat de functie van het kerkgebouw voor eredienst dan toch verdwijnt. In die zin kan het wenselijk zijn om meteen een structurele langetermijnvisie uit te werken en voor herbestemming te gaan.

Als tussentijds voorstel tot het behouden van de eredienst en de uitdoving of herleving van het spirituele kan de winterkapel, de sacristie en de zolder zonder grote investeringen blijven functioneren als ontmoetings-, bezinnings- en mistruimte. Daarboven zijn weinig investering nodig.

NEVENKERK

Het pastoraal plan van de Pastorale Eenheid Galilea, waarop dit kerkenbeleidsplan verder bouwt, bestempelt de Sint-Theresiakerk als nevenkerk. Dat betekent dat deze kerk bij opportuunheid in aanmerking komt voor ontwijding en herbestemming.

INVESTERINGEN

Algemeen schilderwerk van het gehele interieur van de kerk.

Opriffen en herinrichten winterkapel, de sacristie en de zolder:

- 1 Schilderwerk
- 2 Voerbekleding
- 3 Verlichting
- 4 Klankinstallatie
- 5 Voor de herinrichting kan men religieuze stukken uit de hoofdkerk gebruiken
- 6 Beperkte investering in toiletten

De Sint-Rikierskerk ligt ongeveer in het geografische centrum van de gemeente, excentrisch in de oude dorpswijk, en nagenoeg op de rand van het volgens ruimtelijke ordeningsplannen vastgelegde landbouwgebied.

De Sint-Rikierskerk bevindt zich op 2,4 km van de Sint-Jozefskerk in Bredene-Sas en op 2,1 km van de Sint-Theresiakerk in Bredene-aan-Zee. Tijdens de zomermaanden worden ook openluchtmissen gehouden op het domein Visserskapel O.-L.-V.-ter-Duinen. De afstand tussen de Sint-Rikierskerk en de Visserskapel bedraagt 3,8 km.

Van oudsher was de kerk van Bredene-Dorp de moederkerk in de gemeente. Volgens een charter van 26 april 1087 was er in dat jaar al een kerk (of kapel?) in Bredene-Dorp. Het charter vermeldt ook dat de parochiale synode in Bredene gehouden werd. De andere Bredense parochies zijn pas later ontstaan: Sint-Jozef-Molendorp (Bredene-Sas) in 1843 en H. Theresia van het Kind Jezus (Bredene-Duinen in 1937).

Uit een oud manuscript weten wij dat er al in 1087 een kerk stond in Bredene. De abdij van Saint-Riquier aan de Somme, die vanwege bisschop Radbod van Noyon-Doornik het leeuwige eigendomsrecht kreeg over de kerk van Bredene, stichtte er ook een priorij, die eind van de 12e eeuw in verval raakte. Altijd echter is er een kerk gebleven. Hoeveel het er heel precies geweest zijn, is moeilijk te achterhalen. Wel kunnen we met vrij grote zekerheid aannemen dat de opeenvolgende kerken altijd op dezelfde plaats gestaan hebben als de huidige kerk.

Eind 1871 vingen de werken aan voor de bouw van de huidige kerk. De kerk werd ontworpen door de Brugse bouwmeester Pierre François Buyck. Deze architect stierf op 31 december 1877. Onder leiding van architect E. Timmerly werden de werkzaamheden voltooid. De aannemer Verblest uit Oostkamp bouwde de kerk.

Alhoewel nog niet volledig afgewerkt, werd de kerk omstreeks 1876 reeds in gebruik genomen. De volledige afwerking van de kerk liet nog tot 1907 op zich wachten.

Niet alleen haar lange geschiedenis maakt de Sint-Rikierskerk belangrijk. Ook het rijke kerkinterieur met 18e-eeuws meubilair, 19e-eeuwse schilderijen, waardevol edelsmeedwerk waarvan het oudste stuk (de zilveren monstrans) dateert uit de eerste helft van de 17e eeuw, met goudbrokaat rijkelijk versierde kerkgewaden, moderne kleurrijke glasramen... zorgen ervoor dat de kerk zowel kunst- als cultuurhistorisch heel wat te bieden heeft.

De kerk wordt daarom ook geregeld door belangstellende inwoners en toeristen bezocht. In enkele gevallen gebeurt dat via geleide bezoeken, in andere gevallen via individuele rondgang. Ten behoeve van individuele bezoekers zijn er bij elk kunstvoorwerp plexiplaatjes met een korte uitleg aangebracht.

De neogotische driebeukige kerk heeft een basilicale structuur. Dat betekent dat ze naast een middenschip twee lagere zijbeuken heeft en ook een lichtbeuk (clerestorium).

De kerk die opgetrokken is in baksteen, afgewisseld met natuursteen, heeft een vierkante toren en torenspits, bekrond met een metalen kruis met daar bovenop een vergulde windhaan.

De hoogte van de kerk vanaf de dorpel tot aan de voet van het kruis bedraagt volgens een recente opmeting 40,62 meter. Met inbegrip van de steunberen is de kerk 38,07 meter lang en 20,60 meter breed. De binnenmuren van het middenschip (koor- en portaalgedeelte niet inbegrepen) zijn van muur tot muur 20,15 meter in de lengte en 17,55 meter in de breedte. Aan weerskanten van het priesterkoor zijn er twee afzonderlijke ruimtes, zijnde de sacristie aan de ene kant en een berging aan de andere kant.

De Sint-Rikierskerk leent zich uitstekend voor haar kerntaken, d.i. voor rooms-katholieke liturgische vieringen, als plaats van gelovige gemeenschapsvorming, gebed en verkondiging. Daarnaast zijn er belangrijke vormen van valorisatie 2 en medegebruik 3, zoals wekelijkse repetities van het Sint-Rikierskoor, concerten, ouderavonden in voorbereiding op eerste communie en vormsel, schoolvieringen, toeristisch aanbod, gegidste rondleidingen, opslagruimte, enz.

Er is zeker geen mogelijkheid om de kerk ruimtelijk te gaan opsplitsen.

De kerk kreeg in het laatste decennium een heel grondige restauratie, zowel aan de buitenkant als binnenin.

Hoewel de kerk bouwfysisch in goede staat is en ook goed onderhouden, zijn toch een aantal grote onderhoudswerken noodzakelijk. Gedeeltelijk vallen zij nog in het budgetjaar 2025.

Een prietend probleem is bijvoorbeeld de blijvende waterinsijpeling in de westgevel waarvan de oorzaak tot op vandaag nog altijd niet gekend is. Daar wordt echter aan gewerkt.

Door Monumentenwacht werd erop gewezen dat de daken van onze kerk niet veilig zijn voor arbeiders die erop moeten werken. Er moeten otwel leeflijnen geplaatst worden otwel ladderhaken. Op de zolders binnen in de kerk moeten dakluiken vernieuwd worden en veilige loopbruggen verder uitgebreid.

Om reden van de complexiteit ervan en de integratie van verschillende vakdisciplines vond de kerkraad in eerste instantie geen geïnteresseerde aannemer die voor deze werken een prijsvoordeel wilde maken. Uiteindelijk bleek de aannemer Geert Bosch bvba uit Zedelgem bereid een prijsstraming op te maken met het oog op effectieve uitvoering van de werken.

De Sint-Rikierskerk is vlot bereikbaar, te voet, met de fiets of met de wagen. Er is een goede frequentie van openbaar busvervoer (bushalte op ± 300 meter). Parkeergelegenheid is voldoende bij normale kerkdiensten. Bij druk bijgewoonde diensten (bv. uitvaartplechtigheden) is er voldoende parkeergelegenheid in aanpalende straten.

HUIDIG GEBRUIK

Doorgaans is de kerk elke dag open tussen 09.00u en 17.00u. Tijdens die uren is er geen toezicht. Tot nog toe leverde dat geen problemen op. Er is wel camerabewaking (8 camera's die de ruimte voortdurend monitoren en filmen) en een luid alarm. De hele dag speelt er ook muziek in de kerk. Geregeld komen mensen even binnenlopen voor een kort moment van stilte, gebed en bezinning, om een kaarsje aan te steken bij het Maria-altaar, of gewoon om even te genieten van de kunstvolle schoonheid van de kerk.

Naast de wekelijkse eucharistieviering op zondag om 11.00u wordt de kerk ook gebruikt voor speciale vieringen in het liturgische jaar (Aswoensdag, Witte Donderdag, Goede Vrijdag, Paaswake, etc...) voor doopsels; huwelijken, begrafenissen, schoolvieringen, kruisweg, eerste communie, vormsel, rozenkransgebed, vastenevocatie, etc.

Daarnaast zijn er belangrijke vormen van valorisatie 4 en medegebruik 5, zoals wekelijkse repetities van het Sint-Rikierskoor, concerten, ouderavonden in voorbereiding op eerste communie en vormsel, schoolvieringen, catechese, meel- en peeleravonden voor vormelingen, toeristisch aanbod, gegidste rondleidingen, opslagruimte, enz.

HOOFDKERK

Het pastoraal plan van de Pastorale Eenheid Galilea, waarop dit kerkenbeleidsplan verder bouwt, bestempelt de Sint-Rikierskerk als hoofdkerk. Dat betekent dat deze kerk nu en in de toekomst voorbehouden blijft voor religieus gebruik en dat er daarnaast ruime mogelijkheden worden geboden tot valorisatie.

In de Pastorale Eenheid Galilea zijn er twee hoofdkerken: Sint-Rikier en Sint-Antonius. Op Bredens grondgebied is de Sint-Rikierskerk echter de enige hoofdkerk. Daar zijn gegronde redenen voor. Het pastoraal plan motiveert die keuze als volgt: "Sint-Rikier (en Sint-Antonius) zijn duidelijk de meest vitale gemeenschappen (in de kerk zelf, maar ook in het betrekken van verenigingen en het vinden van vrijwilligers). Het zijn duidelijk ook die kerken waar vooral het meeste volk aanwezig is."

De Sint-Rikierskerk kampt inderdaad niet echt met een gebrek aan kerkgangers (hoewel we betere tijden gekend hebben). De zondagsvieringen worden doorgaans goed bijgewoond. Ook van de andere Bredense parochies komen sommigen op zondag graag naar de Sint-Rikierskerk. Daarnaast telt de kerk ook veel toeristen onder de kerkgangers. Het lijkt daarom niet de minste twijfel dat het kerkgebouw ook in de toekomst zijn wezenlijke functie moet kunnen behouden, d.i. plaats van gelovige gemeenschapsvorming en plaats van liturgie, gebed en verkondiging.

Daarnaast leent de kerk zich vrij goed voor concertuitvoeringen, niet alleen door het gezellige interieur, maar niet in het minst ook door de bijzonder goede akoestiek. Een bijkomende troef is zeker ook het 18e-eeuwse Bergerorgel dat zich uitstekend leent voor stemmige orgeluitvoeringen. Deze concerten, zo mogelijk in samenwerking met het gemeentebestuur en/of plaatselijke verenigingen, kunnen, zoals in de voorbije jaren al vaker bleek, een waardevolle aanvulling betekenen voor de gemeentelijke cultuuragenda.

Trouwens meer dan in het verleden moet de kerk in het toeristische aanbod van de gemeente ingeschakeld worden. De kerk kan ook individueel bezocht worden, omdat bij alle bezienwaardigheden plexiplaatjes zijn aangebracht met tekst en uitleg. In de lente en de zomer zouden ook op geregelde tijdstippen geadviseerde rondleidingen aangeboden moeten kunnen worden, zoals dat in een niet zo ver verleden ook gebeurde met medewerking van de confrérie van 't Vynckx- en Woutermansambacht. Ter promotie van dergelijke bezoeken is het wenselijk dat, zoals vroeger, de toeristische dienst van de gemeente een specifiek folderje over de Sint-Rikierskerk aanmaakt en ter beschikking legt van de toeristen. De kerkbezoeken moeten uiteraard ook aangekondigd worden in de toeristische evenementenkalender.

Voor tentoonstellingen is de kerk minder geschikt, tenzij dan natuurlijk wanneer het om het etaleren van het eigen kunstvolle kerkpatrimonium zelf gaat (zoals bij onze 'open kerken'-dagen). De kerk kan echter moeilijk gecompartmenteerd worden, zodat een expogebeuren niet recht afgescheiden kan worden van het liturgische gebeuren.

INVESTERINGEN

Als de Sint-Rikierskerk zijn functie van hoofdkerk wil waarmaken, dan moet ook voldoende aandacht besteed worden aan elementair comfort voor de kerkgangers. Hierboven werd al gewezen op het manifeste tekort aan publiek toegankelijke sanitaire voorzieningen. Er is slechts één toilet aanwezig in de kerk, maar dat is alleen toegankelijk vanuit het koorgedeelte van de kerk. Het toilet is niet integraal toegankelijk. Mensen die voor uitvaarten soms van ver moeten komen, vinden in de onmiddellijke nabijheid van de kerk ook geen horecazaken die een toiletbezoek mogelijk maken.

De kerkraad wil dan ook, in samspraak met de gemeente, in de komende jaren – zo mogelijk met subsidiering – investeren in de bouw van een nutsruimte naast en verbonden met de kerk. Deze nutsruimte zou niet alleen enkele openbare toiletten bevatten (gedeeltelijk ook van buitenaf toegankelijk), maar tegelijk ook een keukenaanrecht en voldoende grote ruimte voor opslag van materiaal, accessoires, rekwisieten, etc. nodig voor de liturgische vieringen.

Het spreekt vanzelf dat deze aanbouw inzake vormgeving moet samengaan of kunstvol contrasteren met het kerkgebouw. Het moet respectvol omgaan met de omgeving en onder meer aan de oorlogsgraven, evenals aan de terreinen rond de kerk een meerwaarde kunnen geven.

De gemeente Bredene is daarnaast in verkennde fase op zoek naar een herziening van het Masterplan Dorp, waarbij een landschappelijke invulling rondom de kerk het gebouw zou kunnen herstellen in haar oorspronkelijk blazozen, en ook het gebruik van het kerkhof als park zou kunnen activeren. Het al dan niet bebouwen van de zone rondom de kerk is bijgevolg het onderwerp van verder onderzoek, waarbij een rationalisering van flankerend patrimonium van zowel de kerkfabriek als de gemeente in overweging kan genomen worden. Op die manier kan gezocht naar een oplossing voor de noden van een goed functionerend kerkgebouw, alsook het maximaal vrijwaren van de buitentuimtes van verdere bebouwing.

Kerkenbeleidsplan Bredene 2026 - 2031

V.U.: Jan Eerebout

Dit beleidsplan kwam tot stand in het voorjaar van 2025. Het plan werd integraal aangenomen door het college en de gemeenteraad van het gemeentebestuur Bredene en goedgekeurd door de Bisschop van West-Vlaanderen.

Het kerkenbeleidsplan is een voor het lokale gemeentebestuur wettelijk verplicht plan en ressorteert onder artikel 33/2 van het Decreet betreffende de materiële organisatie en werking van de erkende erediensten.

copyright

Gebruik van fotomateriaal:
K. Devooght, Adriana B., M. Stael,
Bredene vroeger en nu, Pastorale Eenheid Galilea

bronteksten

Inventaris Onroerend Erfgoed, Kerknet, Bredenevuurtoren.be,
Parcum, Pastoraal plan pastorale eenheid Galilea

